

26. Jan. 1845

FACTS

Date:

26. Jan. 1845

Page number:

Dagbog D, side 6-7

TRANSCRIPTION

26 Jan 1845

Ingenting.

Ingen Forandring i mit Liv. Mit Arbeide interesserer mig, men Veiret er stedse ugunstigt; jeg savner klare Dage, for at kunde fuldende de to af mine Billeder.¹ Alt imellem overvældes jeg af Modløshed og synker sammen, som om aldrig Liv og Glæde mere skulde vende tilbage; men det er kun forbigaaende; en Samtale, en god Bog, et godt Kunstværk kan atter kalde mig tilbage til det Liv, hvor jeg strax føler mig ene og uforstaaet. Uforstaaet er ikke det rette Ord, thi hvem er lettere at forstaae end jeg? Jeg bad og blev stødt tilbage! Mange sære Tanker er siden gaaede igjennem min Hjerne, mange bittre Øieblikke har jeg siden havt; jeg har [overstreget: ønsket at] hengivet mig til min Sorg, jeg har anstrengt mig for at bekæmpe den, med lige daarligt Held, men det Haab lever i mig: engang skal jeg finde den, der forstaaer min Længsel og vil kalde det Lykke at dele Skjæbne med mig, det er underligt! og skeer det, da vil jeg finde, [overstreget: Lindring] at jeg forsyndede mig haardt, naar jeg tvivlede om, at Livet var en Lykke, og gammel, som jeg er, vil dog Taarer komme i mine Øine. Hvor jeg kan længes efter at græde, men det er jeg voxet fra, og jeg kjender kun de Taarer som enkeltviis rulle ned over Kinden, naar jeg en kold Dag gaaer ud paa Gaden; jeg tørrer dem aldrig bort. Jeg søgte i Bøger, i Studier Erstatning og Adspredelse, og der er meget, men Liv er der ikke. – Dog, hvad nytter det: her stedse at gjentage sig selv?

– – – Senere. Jeg har begyndt at lære islandsk, hvorved jeg dog kun gaaer udpaa, ligesom i engelsk, at kunne forstaae en Bog; det er de mageløse Sagaer, som lokke mig, thi ingen Oversættelse er dog istand til at gjengive det deilige, simple Sprog. Lorenz² og jeg læse sammen med Sverre Grundtvig; men det er sørgelig Erfaring, jeg ogsaa her maa gjøre, at Nemmet er ikke mere saa let som for flere Aar tilbage, og min glimrende Hukommelse, hvor er den bleven af? 26 Aar! den første Ungdom er alt borte uden at have bragt mig nogen Nydelse, der er værdt at nævne, og bringer Livet mig nogensinde nogen, da kommer den til en halvgammel, allerede stivnet Kaveleer. Det gjælder rigtignok at lære at finde og skatte de Nydelser, Livet dagligt bringer, men jeg venter altid paa større Hændelser, og føler Livets daglige Sysler som en Byrde, og da nu mange Aar ikke bragte mig nogen Søndagsnydelse, saa [overstreget: staaer] ligger hele Livet som en Byrde paa mig. Jeg seer det Syge i denne Betragtning, men har længe ikke mægtet •7• at see det anderledes. Nu, som jeg denne Søndageftermiddag har glædet mig ved Bulwers Godolphin³ og min Lampe og min Pibe, saaledes vil jeg imorgen glæde mig ved min Pensel og ved Njals Saga, og hver Dag skal herefter bringe mig Glæder. Maaskee jeg da skal føle Livet som en Velsignelse, som i gamle Dage hos mine Forældre paa Frederiksværk, og reent glemme at

vente paa Begivenheder, hvis Skaber jeg maaskee netop selv skal være. Eller, drømmer jeg nu atter? og skuffer mig selv, hvad tør jeg da haabe, hvad tør jeg tro paa? Nei! bort med disse Tvivl! den Tanke er sund: i sit Arbeid at søge sin Lykke og Glæde – den kan ikke bedrage. – – Idag begyndte Høyen⁴ sine private Forelæsninger med et glimrende Foredrag, hvori han udviklede Forskjællen mellem gothisk og græsk Architectur med megen Klarhed og Skarpsindighed. Saadanne har jeg dog nogle gode Indtryk af denne Dag, den var ikke spildt, og jeg vil nu lægge mig til Ro med den Tanke: at jeg er fornøiet og prøve, om jeg kan gjøre ligedan imorgen.

¹ Antagelig To køer på åben mark, Statens Museum for Kunst, KMS8567 (Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, København 1949, nr. 185) og Blegepladsen ved herregården Vognserup, privateje (Madsen 1949, nr. 186).

² Malerkammeraten Lorenz Frølich (1820-1908).

³ Edward Bulwer Lyttons Godolphin fra 1833 udkom på dansk i 1841.

⁴ Kunsthistoriker N.L. Høyen (1798-1870).

6. *Indledning.* 26. Jan 1845

Engen Forandring i mit Liv. Mit Behov interesse mig, men Livet er
stede i sig selv. I senere tider, for at kunne fuldende de to af mine
Billeder. All. mellem sammendes p af Madel'ked og siges sammen, som
om alting Liv og Glæde mere skulde sende tilbage; men det er kun fort
gaende; en samtale, en god Bog; et godt Kunstværk, kan efterhånden
tilbage til det Liv, hvor p strax falder mig ene og uforstaaet. Uforstaaet
er det det rette Ord, thi hvem er lettere at forstå end jeg? Jeg bed og blødt
tilbage! Mange søde Tanker er i den gamle ijsennet min Njerve, mange
søde Billeder har p siden hørt; p har endelig end hørt mig til min
p har anstrængt mig for at betænke den, med lige haarligt held; men
det skal leve i mig: engang skal p finde den, der forstås min Læng-
sel og vil kalde det Lykke at dele Njerven med mig, det er indendigt' og
sheds det, der er p finde, ~~Uforstaaet~~ at p forstaa mig haardt, men p
trivende om, at Livet var en Lykke, og gammel som p er, vil det Taar
komme i mine Øjne. Alvor p har længe efter at græde, men det er p
nogen frø, og p finder den de Taarer som en helhed i selve det søde
Livet, men p i en held Dag gaaer ind p den; p tørre den alting
fort. Jeg søgte i Bogen, i Njerven Erstatning og Adspændelse, og det er meget
men Liv er det ikke. — Jeg har endelig det: det er at gjenfå sig selv
denne. — Jeg har begyndt at leve i landet, hvor p det kan gøre
ind p, ligesom i engek, at kunne forstå en Bog; det er de magiske
Lagene, som ligger mig, thi ingen Omsættelse er det intend til at gjenfå
det selve, simple Sprag. Læng og p leve sammen med den Gjenfå; men
men det er en selvig Erfaring, p og se her man give, at Njerven er ikke
men det er som for flere Aar tilbage, og min glimrende. Althimmes,
hvor er den bleven af? 26 Aar! den første Krig er alt borte, siden at have bragt
mig, nogen Njerve, der er ved at minde, og bringer Livet mig i minde
nogen, de kommer den til en halogammel, allest, stienet Kavalier. Det
gjælder mig at leve at finde og skatte de Njerven, Livet dagligt bringer
gør, men p ender altid p den store Njerven, og falder Livets daglige
Ljerve som en Bjerg, og der er mange Aar ikke bragt mig nogen
Ljerve Njerve, som ~~stærke~~ Ljerve hele Livet som en Bjerg p mig.
Jeg var det Ljerve i denne Betragtning, men har længe ikke magtet

at se det andetledes. Nu, som jeg denne Søndag eftermiddag har glædet
mig ved Bøllerses Gæstgæst og min Lampe og min Pæse, seendes
at jeg imorgen glæde mig ved min Pensel og ved Nials Sags, og hver
dag skal herefter bringe mig Glæde. Maakee jeg da skal føle mest som
en Volsigues, som i gamle Dage hos mine Forældre var Færd-kvæde,
og rent glæmte at vende paa Begjærheden, hvis Skæbne jeg maatte
møde, selv skal være. Eller, drømmer jeg mig eller? og skaffer mig selv,
hvad tror jeg da haabe, hvad tror jeg tro paa? Nei! bort med dine Tanker!
Der Tanker er mind: i det Øjeblik at seje sin Lykke og Glæde - der kan
ikke behænge. — — — Jeg begjærte Klæben sine private Færdes min-
ger med et glimrende Færdag, hvor han holder alle Færdjællene
mellem gæstgæst og gæst Architectur med megen Klarhed og Klar-
sindighed. Sædvanen har jeg dog nogle gode Indtryk af denne Dag,
der var ikke spillet, og jeg vil mig lægge mig til at se med den Tanker:
at jeg er færdig og gæst, som jeg kan gøre sig selv imorgen.

Færdslæns Mandag 3 Febr. 1845.

Lygt.
Jeg kan endnu ikke afgjøre Maadet om en Reise, jeg har endog skrevet
en Klæde til Ansigning om Stipendium. Jeg er temmelig usikker i en
Reise, end derinde for Alt, hvad jeg finder mig, og det kan jeg, oven
på, menue: og jeg i Kampen med pinlige Færd maatte se mit
rette Liv, realtengo som jeg betragter det som overgaaende i helhed
Omstændigheder, ville de da ikke forlænges i det mindste? Selve man
man gøre en Ende paa Ligt, og i det mindste i Læsen over dem
haves en sand og stor Glæde. — — — Jeg hørte i går en rigtig Tale
af Grundteig over det delige Evangelium: Christi Døds. Deraf tog
han Anledning til Bemærkningerne over Læsen i Almindelighed,
hvad det glæde mig, da denne er af de Ting i Kristen-dommen,
jæ altid har haft vanskeligt ved at fatte Betydningen af, og som
jeg hændes Theologer tillægger en megen Betydning. Det vil jeg gjerne
og kan, naar man i det første det til Færdsmøder over dem som ikke
er døde, da prøves Møgt i mig og fastholder mig at følge med,
hvad der gæser over min Færd kan jeg ofte og ofte, men hvad
der gæser lige imod den, maa jeg hestemt forkætte. — — — Man sagde: